

Regionala pensionärsrådet
Camilla Tengström

2023-11-09

Regionala pensionärsrådet - Tema: Miljö- och regionutveckling
Torsdagen den 9 november 2023 kl.09.30-12.30
Plats: Vänersborg, Residenset vid Torget. Konferensrum: Sessionssalen.

Närvarande politiker

Helén Eliasson, (S) RPR ordförande fysiskt
Lars Holmin (M) vice ordförande fysiskt

Närvarande ledamöter

Bengt Fernström, PRO fysiskt
Gunnel Brandt, PRO digitalt
Ove Göransson, PRO fysiskt
Kerstin Segesten, SPF Seniorerna fysiskt
Ingemar Apelstig, SPF Seniorerna fysiskt
Sture Sundmark, SPF Seniorerna digitalt
Zaidi Folias, SKPF fysiskt
Barbro Westergren, SKPF fysiskt
Karl-Gunnar Wikström SKPF fysiskt
Birgitta Berghänel-Sikberger, RPG digitalt

Närvarande ersättare

Kerstin Carlsdotter, PRO fysiskt
Sven Carlsson, PRO fysiskt
Ritha Lindh, PRO digitalt
Monica Andreasson, PRO fysiskt
Lena Gustafsson SPF Seniorerna digitalt
Agneta Nero, SPF Seniorerna fysiskt
Lars B Andersson, SPF Seniorerna fysiskt
Gunilla Eriksson, SKPF fysiskt
Birgitta Carlander, SKPF fysiskt
Håkan Persson, SKPF fysiskt ersätter Irene Hellekant
Arne Brännström, RPG fysiskt

SPRF ingår numera i SKPF

Övriga närvarande

Sofia Hellberg infrastruktur-och kollektivtrafikchef digitalt
Gunnar Henning strateg, tandläkare. digitalt
Per Djurberg, kompetensförsörjning, arbetsgivarfrågor, digitalt
Eva Book, Hälsan & Arbetslivet, Företagshälsovården, digitalt
Camilla Tengström, koncernstab kansli och säkerhet, verksamhetsstöd. fysiskt

Inte närvarande

My Alnebratt (S) RPR ledamot
Thony Andreasson Anderum (MP) RPR ledamot
Stefan Svensson (KD) RPR ledamot
Patricia Valeria Labrana, PRO
Jan-Erik Sandegren SPF Seniorerna
Ann-Christine Baar, SPF Seniorerna

Presidierna för (RS) regionstyrelsen och (OSN) opertiva hälso- och sjuvårdsnämnden
Ingår i Regionala pensionärsrådet sedan våren 2023.

1. Anteckningar från föregående möte 15 september 2023

Anteckningarna godkändes.

2. Tema - Infrastruktur och kollektivtrafik ur ett äldreperspektiv.

Sofia Hellberg infrastruktur-och kollektivtrafikchef presenterade sig och berättade om VGR:s arbete med kollektivtrafik, infrastrukturfrågor, om seniorerbjudande och tillsist en dialog om trafikförsörjningsprogrammet för Västra Götaland.

Tiden för dialog om trafikförsörjningsprogrammet för Västra Götaland försvann, det bestämdes att man bokar in en digital träff för eget möte mellan Sofia Hellberg och regionala pensionärsrådet i januari 2024. Frågor som Sofia skulle vilja ha svar på inför det mötet finns på sidan 47 i hennes presentation.

Svar på frågor som inkommit inför temadagen.

2.1. "Några av de nya spårvagnarna i Göteborg har stången vi äldre behöver för att hålla oss i när vi kliver ombord så långt in, att det inte finns någon möjlighet att nå den. Hur bevakas äldres behov när man beställer spårvagnar och bussar? Borde det inte finnas en referensgrupp av äldre som konsulteras?"

Svar: Västtrafik har haft ett råd som har varit med och utformat de nya spårvagnarna (och de nya tågen som ska levereras nästa år). Rådet bestod av personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Även äldre med nedsatt rörlighet fanns med i gruppen. Uppdraget bestod bland annat av att gruppen fick åka ner till fabriken i Tyskland för att testa utformningen i en kopia av spårvagnen som byggdes upp. En rad förändringar/förbättringar genomfördes utifrån synpunkter från gruppen. Men ibland kan det tyvärr vara så att det inte går att utforma fordonen så att de blir optimalt bra på grund av tekniska begränsningar. Vi tar med oss den här synpunkten och undersöker om det är möjligt att förbättra utformningen på de spårvagnar som ännu inte är levererade.

2.2. "På platser som reserverats för äldre (gubben med käppen) sitter nästan alltid ungdomar och ibland även vuxna. Ingen flyttar sig utan tillsägning. Många äldre tycker det är pinsamt att säga till och står hellre med risk för fallskador. Kan budskapet att vi faktiskt behöver de där platserna förstärkas på något sätt?"

Svar: Vi vet att detta är ett stort problem för våra äldre resenärer och andra personer med olika typer av funktionsnedsättning. Vi arbetar just nu med att ta fram riktlinjer som tydliggör och beskriver rättigheter och skyldigheter för våra resenärer när de reser med våra fordon. Utifrån de nya riktlinjerna planerar vi också att förbättra utbildningen av våra förare och att kommunicera till våra resenärer vad som är viktigt att tänka på.

2.3. "Det är svårt för synskadade att se vilket nummer det är på spårvagnen/bussen vid hållplatsen. Önskemål att numret ropas ut."

Svar: Alla bussar och spårvagnar ska ha ett så kallat externt utrop som talar om vilken linje det är och vilken slutstation som linjen har så att resenären kan veta att det är rätt linje som är på väg åt rätt håll. För att utropen inte ska störa de som bor i närheten av hållplatserna har Västtrafiks fordon har utropet påslaget mellan 06.00 – 22.00, med en lägre volym mellan 06.00-07.00 och 20.00-22.00. Utropet är helt avslaget mellan 22.00 – 07.00

2.4. "Sittplatsen för seniorer är ofta upptagen av andra resenärer. Är det möjligt att chauffören påpekar att vissa platser är till för funktionshindrade pga. av säkerhetsskäl."

Svar: Se svar på fråga 2. Västtrafik arbetar på olika sätt för att föraren ska ta mer ansvar för att äldre personer ska hinna sätta sig ner innan fordonet kör iväg och för att både förare och passagerare ska ta ansvar för att flytta sig från de skyltade äldreplatserna.

2.5. "Det finns en ramp att sänka vid utgången från bussen. Ofta görs inte detta och risk för olyckor uppstår"

Svar: Den ramp som finns ska användas för rullstolar och rullatorer. På spårvagnar fälls den ut genom att resenären trycker på en knapp så att föraren vet att hen ska fälla ut den. På bussar är det en ramp som fälls ut manuellt. Föraren ska vara behjälplig om rampen behövs. Tyvärr vet vi att våra ramper inte alltid fungerar som de borde och vi har startat ett arbete för att följa upp och förbättra funktionen av de ramper som finns. För personer som inte har behov att komma ombord med ett hjälpmedel ska det räcka att föraren kör intill kanten på hållplatsen och "niger"/sänker bussen ner till kantstensnivån. Tyvärr vet vi att det inte heller alltid fungerar. Vi arbetar även med den frågan för att upplysa förarna om deras ansvar.

2.6. "Passagerare har upplevt oro då chauffören kört väldigt stressigt. De uppger att flera har avbrutit sin resa och åkt med nästa i stället."

Svar: Även här handlar det om förarens beteende. Se svar på fråga 2 tidigare. Vi är mycket medvetna om

att detta kan vara ett problem och vi håller på att ta fram riktlinjer som beskriver förarnas ansvar så att vi sedan kan arbeta med att förändra förarbeteendet.

2.7. ”Hur skall man lösa budgetfrågan när alla går med underskott? Var kommer det att ske neddragningar om det kommer att ske?”

Svar: I nuläget finns det inga beslut om särskilda besparingar i kollektivtrafiken kopplade till det ekonomiska läget.

2.8. ”Seniorkorten i VGR är en högst intressant fråga. Hur är beslutsläget?”

Svar: Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden beslutade på sitt senaste möte om ett nytt seniorerbjudande. Dessa kan sammanfattas till:

- Valmöjlighet mellan 65, 70 och 75 år
- I Borås, Göteborg, Mölndal och Partille endast lågtrafik.
- I övriga kommuner valmöjlighet mellan lågtrafik och dygnet runt.
- Kommuner med omlottzon kommer att ges möjlighet att låta seniorerna välja zon (*införs senare, kräver systemutveckling*).
- Ingen möjlighet att ta ut en administrativ avgift av seniorerna.
- Samma giltighet i trafikutbudet som idag.

Successivt införande under 2024 i den takt kommunerna väljer att göra tillköp av seniorkorten. Se Sofias presentationen i **bilaga 1**.

3. Centrum för äldre tandvård - Återkoppling, från tandvårdens Regionala referensgrupp där medlemmar från RPR ingår.

Gunnar Hennings presentation inleddes med en film om äldre tandvård där en representant i RPR intervjuades.

Han berättade hur referensgruppen arbetat fram mål och metod till att de etablerat denna arbetsgrupp som nu träffats i 2 år ca 10 ggr. Syftet är bland annat att belysa behov av tydliga informationsstrukturer och samverkan, aktuella frågor kring munhälsa nationellt och regionalt. Informationen var mycket intressant och flera ville ingå i gruppen efter att Gunnar efterlyst utökad representation.

Gunilla Eriksson (SKPF), Gunnel Brandt (PRO) och Sven Carlsson (PRO) anmälde sig. Ann-Christin Baar (SPF seniorerna), Ingemar Apelstig (SPF seniorerna), och Kerstin Segesten (SPF seniorerna), ingår redan i gruppen. Barbro Westergren (SKPF), står som reserv. Kerstin Carlsdotter (PRO) avsa sig uppdraget i referensgruppen.

Se presentation i **bilaga 2**.

4. Hur ser det ut med sjukskrivningar i Västra Götalandsregionen och hur arbetar man med att stötta medarbetaren och arbetsgivaren.

Per Djurberg gick igenom sjukfrånvarostatistik, arbetsmiljöinsatser för att sänka sjukfrånvaron och Eva Book informerade om företagshälsovården och vad de kan bistå med. Se deras presentation i **bilaga 3**.

5. Budget

Det läggs en tilläggsbudget på regionstyrelsen den 21 november. Ökade statsbidrag Generellt statsbidrag 502 mnkr. Sektorsstöd 480 mnkr. Stora utgifter bland annat för nytt sjukhus, Högsbo vid nyår. Kollektivtrafiken går dock ihop.

6. Nytt årshjul och förslag på mötestider för regionala pensionärsrådet 2024, 16 februari, 24 maj, 6 september och 20 november

Upplägget för de 4 mötena under året har funkade bra, det beslutades därför att fortsätta med årshjul även 2024. De föreslagna mötestiderna för 2024 godkändes 16 februari,

24 maj, 6 september och 20 november.

7. Övrigt.

Inget

Nästa möte blir torsdagen den 16 februari 2024

Vid anteckningarna

Camilla Tengström
Sekreterare

Helén Eliasson
Ordförande.